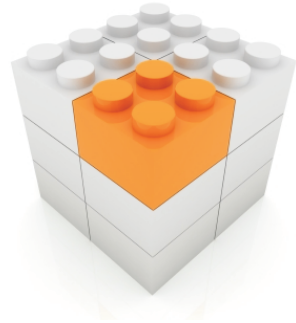

DE KONSTRUKCIJA DVA

Ardian Adžanela

Lična sigurnost dekonstruirana

1. `Postoji stalna prijetnja za zapadne ciljeve u Bosni i Hercegovini, obzirom da se tamo terorističke aktivnosti i danas sprovode.`

Iako je Bosna i Hercegovina pod bližom prismotrom od strane međunarodne zajednice u vezi s terorizmom, svako temeljito čitanje službenih izvještaja i informativnih listova vladinih agencija zapadnih zemalja koje se bave terorizmom i sigurnosti općenito, odmah pokazuje da ovi izvještaji i informativni listovi zapravo nigdje ne navode na zaključak ili eksplicitno govore da se "terorističke aktivnosti i dan danas provode" u Bosni i Hercegovini.

Konkretno, sintagma "i danas" u ovoj izjavi podrazumijeva da postoji istorija terorističkih napada koji se kontinuirano sprovode u BiH, što je potpuna dezinformacija, lažna i obmanjujuća izjava.

Prekomorska sigurnosna služba (*Overseas Security Advisory - OSA*), na primjer, navodi sljedeće informacije o Bosni u svom Izvještaju o kriminalu i sigurnosti u BiH u 2009. godini:

"BiH, kao i mnoge evropske zemlje, nije bez elemenata koji su voljni sudjelovati u podržavanju i finansiranju terorističkih organizacija. Iako nije bilo direktnih terorističkih napada na zapadne interese u BiH, postoje ekstremističke grupe koje mogu imati veze s podrškom terorističkim strukturama i njihovom finansiranju."¹

Ministarstvo vanjskih poslova Irske kaže na svojim internetskim stranicama "Prijetnja od terorističkih napada u Bosni i Hercegovini je relativno niska. Međutim, s obzirom na globalnu opasnost od neselektivnih terorističkih napada, koji bi mogli biti usmjereni protiv civilnih ciljeva, svim putnicima se savjetuje da budu oprezni i obazrivi."²

¹ <https://www.osac.gov/Reports/report.cfm?contentID=115557>

² <http://www.dfa.ie/home/index.aspx?id=399>

"U BiH se dešava vrlo malo nasilnih zločina, dokle god se držite asfaltiranih puteva i označenih ruta. No, čuvajte se džeparoša u većim gradovima, posebice u Sarajevu."³

Većina drugih vlada ili turističkih agencija zapadnih i drugih razvijenih zemalja koje su odgovorne za davanje informacija o sigurnosti, daju iste upute.

To je svakako činjenica koja je previđena (namjerno ili nenamjerno) od strane onih koji pokušavaju privući pažnju medija kroz članke i izvještaje naslovima o Bosni poput 'Bosna - opasan raj za teroriste' ili slično.

Ono što izvještaji i informacije o terorizmu izdate od strane vladinih agencija zapadnih zemalja navode, jeste da se Bosna samo pažljivije prati nego mnoge druge zemalje u regiji, i to zbog svoje ratne prošlosti koja je direktno povezuje s nekim od terorista ili osumnjičenih za terorizam, koji su se borili u bosanskom ratu,⁴ ali to svakako ne znači da se teroristički napadi dešavaju u Bosni.

Bez sumnje sigurno je bilo i još uvijek ima pojedinaca i skupina u Bosni koji su povezani s terorizmom, a koji su došli iz onih grupacija koje su se borile u bosanskom ratu,⁵ dok ima i onih koji su bili povezani, pa čak i osuđeni u Bosni zbog terorizma, a koji ne pripadaju prethodnim grupacijama, nego su nastali u poslijeratnom periodu.⁶

Međutim, kada se radi o sigurnosti povezanoj s problemom terorizma u Bosni, što bi trebala biti suština cijele ove priče o terorizmu, činjenica je da su tek nekoliko incidenata opasnih po život bili povezani s terorističkim aktivnostima (ali ne i dokazano da su i proistekli iz njih), i to krajem rata 1995-e, te da je bila samo jedna osuda za terorizam u Bosni i Hercegovini u rasponu od 14 godina.^{7,8}

Na kraju, najjači argument protiv pogrešne i obmanjujuće izjave 'terorističke aktivnosti koje se i dan danas tamo sprovode' su lična iskustva svih onih koji su imali priliku posjetiti Bosnu još od kraja rata 1995-e. Ta lična iskustva lako obaraju sve izjave poput 'Bosna je opasan raj za teroriste'. Informacije dobijene iz prve ruke posjetitelja koji dolaze u Bosnu svake godine, pokazuju suprotno od ovih upozoravajućih izjava.⁹

Jedan od tih posjetitelja koji je lično posjetio Bosnu kaže: "... Da sam slušao svoje

³ http://iguide.travel/Bosnia_and_Herzegovina/Safety

⁴ <http://www.state.gov/s/ct/rls/crt/2008/122432.htm>

⁵ http://www.historycommons.org/timeline.jsp?complete_911_timeline_al_qaeda_by_region=balkans&timeline=complete_911_timeline

⁶ <http://www.sudbih.gov.ba/?opcija=predmeti&id=24&završen=1&jezik=e>,

⁷ <http://www.sudbih.gov.ba/index.php?opcija=predmeti&id=24&završen=1&jezik=e>

⁸ <http://www.sudbih.gov.ba/index.php?jezik=e>

⁹ Dovoljno je samo ukucati fraze tipa "visiting Bosnia" (posjeta Bosni), "Travel to Bosnia" (put u Bosnu), "Bosnia travel" (putovanje u Bosnu) i slične, i odmah bi se vidjelo da ne postoji nijedno svedočenje o bilo kakvim terorističkim aktivnostima u BiH (za više detalja posjetitite bilo koju stranicu u vezi s putovanjem/posjetom Bosni, npr. <http://answers.yahoo.com/question/index?qid=20091028143806AAGDc7>)

prijatelje, vjerojatno bih propustio ono što se ispostavilo kao jedno od mojih omiljenih mjesta za putovanje u Evropi..."¹⁰, ovakve izjave su daleko brojnije od onih koje upozoravaju na terorističke napade u Bosni.

S obzirom na sva lična iskustva različitih ljudi koji su posjetili Bosnu nakon rata, koja se danas mogu vrlo lako naći na internetu, nije iznenađujuće da je Sarajevo, povijesni i kulturni centar Bosne i Hercegovine, te mjesto održavanja jednog od najpopularnijih i najuglednijih filmskih festivala u Evropi, bilo nominovano od strane Lonely Planet's Best in Travel 2010, kao jedan od Top 10 gradova za posjetiti u 2010-oj godini.¹¹ Osim toga, vidljivo je i povećanje broja državljana zapadnih zemalja koji kupuju nekretnine u Bosni i Hercegovini,¹² iako možda ne još uvijek onim tempom kojim bi građani Bosne i Hercegovine bili najviše zadovoljni.

Bilo bi sigurno pogrešno i nepravedno negirati činjenicu da postoji zabrinutost zbog terorizma u Bosni (iako vjerojatno ne više nego u drugim dijelovima svijeta), ali gore navedena izjava "terorističke aktivnosti koje se i dan danas tamo sprovode" više nego sigurno ne odražava realnost u Bosni i Hercegovini, zemlji koja je zapravo imala samo nekoliko napada povezanih s terorizmom do sada, što se vidi iz službenih statistika i ličnih iskustava građana i brojnih posjetitelja koji uživaju u posjeti ovoj zemlji, i na osnovu broja posjetitelja koji raste svake godine.¹³

Dok su u današnjici predostrožnost i oprez u pogledu terorističkih prijetnji ličnoj sigurnosti nužni na bilo kojem mjestu na zemlji, treba takođe biti oprezan po pitanju istinitosti neprovjerenih ili lažnih izjava, poput ove o kojoj govorimo ovdje.

2. "Neka područja u zemlji sklona su razornim zemljotresima."

Ovo je nažalost pogrešna informacije koja se može pronaći i u mnogim drugim izvorima, uključujući i CIA-inu "Knjigu svjetskih činjenica" (*The World Fact Book*). To je još jedna pretjerana informacija, što može posvjedočiti i autor ovog teksta, koji je rođen u Bosni i tu i živi, a vjerojatno je da isto mogu potvrditi i svi ostali stanovnici Bosne. Informacija o "području i geografiji" (*Area and Geographical*) na internet stranici "UK izvoz i ulaganje" (*UK Trade and Investment*) bila bi mnogo tačniji opis stvarnosti u Bosni u pogledu zemljotresa: "Zemlja ima neke trusne aktivnosti iako su veći potresi rijetki."

"Nikakvi veći zemljotresi nisu zabilježeni u bliskoj prošlosti od strane EM-DAT-a ...", rečeno je u sekciji "Prirodne opasnosti" izvještaja o Bosni i Hercegovini u sklopu Drace projekta,¹⁴ međunarodnog projekta koji se bavi prevencijom prirodnih

¹⁰ <http://www.serbiatravelers.org/forum/index.php?topic=3307.0>

¹¹ <http://www.serbiatravelers.org/forum/index.php?topic=3307.0>

¹² http://property.timesonline.co.uk/tol/life_and_style/property/overseas/article7051733.ece

¹³ http://www.bhas.ba/ARHIVA/2009/SAO/TUR_2009M01_001_01_BA.pdf

¹⁴ <http://drace-project.org/index.php/map/bosnia>

nepogoda, prvenstveno poplava i zagađenja.

Zadnji razorni zemljotres u Bosni dogodio se u septembru 1969-e godine, u Banja Luci (5.4 po Rihterovoj skali), koji je ošteti je mnoge zgrade i usmrtio 15 građana, te ostavio više od 1000 ranjenih.¹⁵

Konačno, najozbiljniji autoritet u vezi sa zemljotresima u Bosni, Federalni hidro-meteorološki zavod Bosne i Hercegovine, razbija mit o "opasnim zemljotresima" jasno navodeći da je u Bosni:

«(...) njihov intenzitet manji od II stupnja MM ljestvice, i mjerljivi su samo instrumentima. Jači zemljotresi su rijetki... »

3. "Voda treba biti skuhana prije konzumacije, osim ako je niste kupili flaširanu."

Ovo je jedna od informacija o Bosni koju će mnogi Bosanci, a pogotovo Sarajlije, ne samo nazvati dezinformacijom, nego i zanimljivošću, budući da je Sarajevo generalno poznato po pitkoj vodi dobrog kvaliteta, jer se nalazi u okruženju koje obiluje svježim izvorima vode.¹⁶

"Voda u Sarajevu je zdrava za piće jer se slijeva hladna baš kao s izvora i ukus joj je zaista dobar, pa se nemojte iznenaditi kada vidite ljude kako piju vodu na Sebilju (stara tradicionalna fontana na Baščaršiji). Trebali biste slijediti njihov primjer.. ", piše na internet stranici "Sarajevo-guide" (Sarajevo-vodič),¹⁷ i garantujem vam da će se svaki stanovnik ovoga grada složiti s ovom informacijom, kao i svaka osoba koja je posjetila Sarajevo.

Uopšteno govoreći, Bosna je u stvari poznata kao zemlja koja obiluje prirodnim izvorima, čija voda se izvozi kao jedna od voda najbolje kvalitete i osvaja prestižne nagrade, poput Texa, Zlatne medalje Berkeley Springs - flaširana voda iz Tešnja¹⁸ ili Oaza još jedna česta dobitnica zlatne medalje iz Tešnja,¹⁹ te mnoge druge marke flaširane vode, gazirane i negazirane.

Kerry Kubilius, autor "Prije nego odeš: Osnove o putovanju u Bosnu i Hercegovinu"²⁰ kaže sljedeće o pitkoj vodi u Bosni:

"Kvalitet vode u Bosni i Hercegovini je neuobičajeno dobar za istočne i jugoistočne krajeve Evrope, budući da se nalazi na području nastanka mnogih prirodnih svježih i

¹⁵ http://www.be40ce.org/e_poziv.asp

¹⁶ <http://www.ebrd.com/projects/psd/psd2010/39960.htm>

¹⁷ <http://www.sarajevo-guide.com/information.htm>

¹⁸ http://www.frbiz.com/product/26043166/Bottled_Water.htm

¹⁹ <http://www.berkeleysprings.com/water/awards.htm>

²⁰ <http://goeasteurope.about.com/od/bulgariaandthebalkans/bb/bihbasics.htm>

mineralnih izvora. Zaljubljenici u prirodu će biti oduševljeni potocima sa kojih je voda sigurna da se pije ravno iz izvora. Prirodna mineralna voda koja se lokalno flašira takođe je osvježavajuća i čista." 🍷